

**ULVILAN KIRKKO, ULVILAN MUINAISEN KAUPUNGIN PAIKKA JA
LIIKISTÖN MUINAISMUISTOALUE**

Kertomus virkamatkasta 11.3.1996
Markus Hiekkanen

Liittyen keskiajan kivikirkkojen ja historiallisen ajan kiinteiden muinaisjäännösten seurantaan kävin 11.3.1996 tarkastamassa Ulvilan kirkon ja Liikistön muinaismuistoalueen. Kirkossa oli oppaanani suntio Esko Jokirantala.

Ulvilan kirkon (n. 1490-1510) ympäristö on hyvin hoidettu ja avara siten, että esim. puiden määrä on kohtuullinen. Ainoat kohdat, joissa puut ovat liian lähellä kirkkoa peittäen sitä tarpeettomaksi taakseen ovat liian tiheä jalokuisirivistö tapulin pohjoispuolella, kirkon pohjoisaidan vieressä oleva puusto, jalokuusi asehuoneen länsiseinän ja runkokuoneen eteläseinän välisessä kulmauksessa sekä koivu asehuoneesta kaakkoon. Kaksi viimeainittua aiheuttavat kasvaessaan myös vaurioita kirkkorakennukselle ja tulisi mielestäni poistaa. Muissa paikoissa olisi harvennus hyvästä.

Kirkkorakennuksessa ei suntio Jokirantalalan mukaan ole näillä näkymin edessä erityisiä korjauksia. Seinissä näkyvien halkeamien liikkumista on nyt parin vuoden ajan seurattu mm. kipsisilloin (kuorin pohjoisseinässä), mutta liike on ollut todella vähäistä kuten saatoin todeta. Pieni hiushalkeaman suuruinen liike on täysin merkityksetöntä ja vaaratonta eikä vaadi toimenpiteitä. Seinissä, varsinkin kulmakohdissa (esim. seinäpintojen ja kilpikaarien väliset rajat) alkaa näkyä likaa. Seuraavan kymmenen-viidentoista vuoden jaksolla se kannattaa puhdistaa pois (ei maalausta!).

Asehuoneen laipion maali hilseilee ja vaatinee lähivuosina kaapimisen ja uudelleenmaalauksen (öljymaalilla).

Kuorissa oleva jyrävä puupenkki (selkänojan pituus 222 cm) on paitsi sellaisenaan myös siihen tehtyjen kaiverrusten (kymmeniä nimikirjaimia, vuosilukuja, piirroksia) johdosta kiehtova esine, joka vaatisi joskus perusteellisen inventoinnin ja tutkimuksen mittauspiirustuksineen. Poimin siitä seuraavia vuosilukuja:

istuinosa (idästä länteen)	1643, 1637, 1624, 1643, 1644
selkänoja "	" 1618, 1622, 1636, 1617, 1632, 1640, 1622, 1628
oikeanp. noja, sisäpuoli	1636, 1628, 1635.

Tässä tuskin ovat kaikki. Sivutukien ulkopinnoissa ei nähdäkseni vuosilukuja ollut, selkänojan taakse on voinut kurtistaa. Vuosilukujen tiukka aikarajaus on mielenkiintoinen: varhaisin 1617, myöhäisin 1644. Ne on siis tehty vain 27 vuoden aikana. Voi arvella varhaisimpien antavan penkin

ajoitukselle kiinnekohdan, mutta miksi kaiverruksia - aina-
kaan vuosiluvuin varustettuja - ei tehty myöhemmin?

Runkohuoneen ullakon länsiosaan on kertynyt naakkojen pesäjäätettä ja ulosteita verraten paljon. Samoin sakariston ullakolla on runsaasti likaa. Kannattanee vähitellen ryhtyä suunnittelemaan sen poistamista. Naakkojen ja kyyhkysten pääsyn ullakolle voisi estää verkoilla ja antaa ensinmainituille mahdollisuus pesiä vain esim. vesikaton ja päätymuurien harjan välisissä koloissa. Eräällä aikaisemmalla käynnilläni (12.8.1992) ehdotin ullakolla olevien naakanpönttöjen poistamista, sillä epäilen, etteivät linnut niihin pesi. Pöntöt on nyt siirretty puihin kirkkomaalle.

Asehuoneen ullakon välipohjalle on kertynyt jonkin verran lunta asehuoneen katon ja runkohuoneen eteläseinän välisestä raosta. Se tuskin haittaa, vaan lumi sulaa ja haihtuu kevään mittaan.

Muuten olivat ullakkotilat hyvässä kunnossa, joskin eristeenä käytetyn mineraalivillan suuri määrä yllättää.

Ulvilan kaupungin paikkaa kirkosta länteen Kirkkojuopan varrella kaivettiin 1970-luvulla Aki Pihlmanin johdolla ja tällöin myös määriteltiin alueen muinaismuistoarvo. Kaupungin alue on nykyisin hyvin hoidettu alueena, jossa on muutama tie. Varsinaisia rakennushankkeita ei alueella ole. Yhdessä kirkon alueen kanssa se muodostaa näyttävän kokonaisuuden, joka ei välttämättä tarvitse muita toimenpiteitä kuin puuston ja pensaikon kurissapidon

Liikistön muinaismuistoalue oli vielä hangen peitossa, mutta sinne johti polku. Alueen pohjoispuolella on viime vuosina rakennettu omakotitaloja, mutta ne peittyvät metsikön taakse. Puusto muistokiven lähellä on liian tiheää ja paikasta saa synkän vaikutelman. Muuten alue on hyvässä kunnossa.

Helsingissä 12.3.1996

Markus Hiekkänen